

Fred Zinnemann, Το τρένο θα σφυρίξει τρεις φορές (High Noon)
(1952/ΗΠΑ)

Πριν από την προβολή

1. Ποιες ταινίες της κατηγορίας western έχετε δει μέχρι τώρα;
2. Καταγράψτε τα χαρακτηριστικά τους ως προς τους
 - Ήρωες
 - Τον χρόνο της δράσης
 - Τους τόπους της δράσης
 - Τις συγκρούσεις
 - Τις αξίες που αντιπροσωπεύουν οι ήρωες
 - Την ιδεολογία τους
 - Τη μουσική της ταινίας

Κατά τη διάρκεια της προβολής

1. Πόσο χρόνο διαρκεί η ταινία και πόσο χρόνο η αφήγηση; Τι παρατηρείτε;
2. Ουσιαστικά η ταινία θα μπορούσε να διαιρεθεί σε δύο «ενότητες». Εντοπίστε τες και πείτε ποια διαρκεί περισσότερο και γιατί.
3. Στην ταινία προβάλλονται ιδιαίτερα τα ρολόγια σε συγκεκριμένες σεκάνς. Γιατί;
4. Σε ποιους τόπους διαδραματίζεται η δράση;
5. Ποια η σχέση του βασικού ήρωα, του Κέην, με τα άλλα πρόσωπα στην αρχή της ταινίας;
6. Τι συμβολίζει η παράδοση του άστρου του σερίφη στην αρχή της ταινίας και τι στο τέλος της;
7. Τι είναι αυτό που θα ανατρέψει για πρώτη φορά την εξέλιξη της ταινίας όπως εκείνη προδιαγράφεται;
8. Τι είναι εκείνο που θα ανατρέψει εν συνεχεία την προηγούμενη ανατροπή;
9. Πόσες απρόσμενες ανατροπές στην αφήγηση έχουμε καθ' όλη τη διάρκεια της ταινίας;
10. Θεωρείτε πειστική τη μεταστροφή του Κέην στην αρχή της ταινίας και την επιστροφή του στην πόλη για να αντιμετωπίσει τον αντίπαλό του; Ποια τα δικά του επιχειρήματα και πού βασίζεται;
11. Τι είναι αυτό που επιτρέπει στον πρώην κατάδικο να επιστρέψει και να συγκρουστεί με τον σερίφη που δικαίως τον έστειλε στη φυλακή; Τι αντιπροσωπεύει η σύγκρουση του κατάδικου και του Κέην;
12. Τι είναι εκείνο που αναγκάζει τον Κέην να μετανιώσει κάποιες φορές για το ότι έμεινε;
13. Περιγράψτε τον χαρακτήρα του Κέην και του αντιπάλου του.
14. Ποιες οι συγκρούσεις της ταινίας. Απαριθμήστε τες.
15. Ποιες αξίες συγκρούονται κάθε φορά;
16. Ποιοι εγκαταλείπουν τον ήρωα και ποιοι προσφέρονται να σταθούν δίπλα του; Εξηγήστε γιατί.
17. Γιατί μια από τις βασικές συγκρούσεις διαδραματίζεται στην εκκλησία;
18. Στην ταινία μαζί με τον ήρωα σε ορισμένες σεκάνς παρουσιάζονται παιδιά που παίζουν. Προσέξτε τα παιχνίδια τους και ερμηνεύστε τα σε σχέση με τα διαδραματιζόμενα.
19. Στην ταινία προβάλλεται η απομόνωση του ήρωα. Με ποιους τρόπους υπογραμμίζεται αυτή στα πλάνα;
20. Με ποια χαρακτηριστικά εμφανίζεται η γυναίκα του Κέην και γιατί;

21. Πώς δικαιολογείται η μεταστροφή της γυναίκας του Κέην και ο καθοριστικός ρόλος της στη σύγκρουση;
22. Ποιος ο ρόλος της μεξικανής ιδιοκτήτριας ξενοδοχείου στην πόλη;
23. Ποιες από τις σκηνές «βίας» σας κάνει εντύπωση;
24. Ποιος ο ρόλος της μουσικής στην αφήγηση;

Μετά την προβολή

1. Ο ήρωας τελικά θριαμβεύει. Ποιες αξίες θριαμβεύουν τελικά στην ταινία;
2. Σας ενοχλεί το γεγονός ότι η ταινία είναι ασπρόμαυρη; Εξηγήστε.
3. Το western είναι καθαρά αμερικανικό είδος, καθώς απηχεί την αμερικανική ιστορία-μυθολογία (με εξαίρεση το ιταλικό western σπαγγέτι που αναπτύσσεται για ειδικούς λόγους¹). Έχει όμως μεγάλη απήχηση στο κινηματογραφικό κοινό παγκοσμίως. Πώς το εξηγείτε;
4. Συγκρίνετε την ταινία αυτή με το western του Sturges *Και οι επτά ήταν υπέροχοι*. Ποια διαφορά στην ιδεολογία διαπιστώνετε;
5. Βασικά χαρακτηριστικά του western θεωρούνται τα εξής:
 - ο Ήρωας εκφραστής ιδανικών
 - ο Σύγκρουση με έναν τουλάχιστον κακό
 - ο Μικρή διαφορά ανάμεσα στον χαρακτήρα υπερασπιστή του νόμου και στους παρανόμους
 - ο Σεβασμός στη γυναίκα
 - ο Ο ινδιάνος εμφανίζεται ως εξωτερικό κακό
 - ο Η ανδρική φιλία ως ύψιστο αγαθό
 - ο Δράση σε τόπο έξω από μικρή πόλη που είναι ευάλωτη σε κινδύνους, λιβάδια, έρημοι, βράχοιΠοια από αυτά συναντούμε στην ταινία και με ποιον τρόπο;
6. Η ταινία έχει θεωρηθεί πως μέσα από τον μύθο της αναφέρεται στην εποχή της δημιουργίας της αντικατοπτρίζοντας την εποχή του μακαρθισμού² στην Αμερική (ο σεναριογράφος υπήρξε θύμα της πολιτικής αυτής). Πώς θα μπορούσαμε να τεκμηριώσουμε την άποψη αυτή;
7. Ποιες ομοιότητες θα διαπιστώνατε ανάμεσα στις ταινίες western και στον *Πόλεμο των Άστρων* του Λούκας;

¹ Η ιταλική εκδοχή του western. Αναπτύχθηκε καθώς ταινίες western γυρίστηκαν στην Τσινετσιτά και έτσι εκπαιδεύτηκαν ιταλοί τεχνικοί και σκηνοθέτες στην παραγωγή του μεγάλων αμερικανικών ταινιών. Πολύ γνωστός σκηνοθέτης του είδους ο Σέρτζιο Λεόνε. Στα σπαγγέτι δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην παρουσίαση των σκηνών βίας και στη χρήση των κοντινών πλάνων, καθώς και υπάρχει η εκδοχή του πολιτικοποιημένου western (επανάσταση Μεξικού, αποκατάσταση κοινωνικής αδικίας)

² Κυρίαρχα χαρακτηριστικά: Ψυχρός πόλεμος, αντικομμουνισμός, λογοκρισία κ.ο.κ.

Όποτε θέλετε και μπορείτε δείτε:

- Τζον Φορντ, *Η άμαξα της αγωνίας*, 1939
- , *Ο νεαρός κύριος Λίνκολν*
- , *Ο πύρινος χείμαρρος*
- , *Αγαπημένη μου Κλημεντίνη*, 1947
- , *Οχυρό Απάτσι*, 1948
- , *Η αιχμάλωτη της ερήμου*, 1956
- , *Ο άνθρωπος που σκότωσε τον Λίμπερτι Βάλανς*, 1962
- , *Το δειλινό της μεγάλης σφαγής*, 1964
- Χάουαρντ Χοκς, *Κόκκινο ποτάμι*, 1948
- , *Η επέλαση των χιλίων κεραυνών*, 1952
- , *Ρίο Μπράβο*, 1958
- , *Ελ Ντοράντο*, 1967
- , *Ρίο Λόμπο*, 1970
- Άρθουρ Πεν, *Ο δραπέτης των επτά πολιτειών*, 1958
- Τζον Στάρτζες, *Και οι επτά ήταν υπέροχοι*, 1960//Ακίρα Κουροσάβα, *Επτά Σαμουράι* (1954/Ιαπωνία)
- Σαμ Πένκιπα, *Άγρια Συμμορία*, 1969
- Κέβιν Κόστνερ, *Χορεύοντας με τους λύκους*, 1991
- Κλιντ Ισγουντ, *Οι ασυγχώρητοι*, 1993

Western σπαγγέτι

- Σέρτζιο Λεόνε, *Για μια χούφτα δολάρια*, 1962
- , *Μονομαχία στο Ελ Πάσο*, 1963
- , *Ο καλός, ο κακός και ο άσχημος*, 1964